עונה 29
2012
2013

אורפיאו ואאורידיצ'ה

הקאמרטה הישראלית ירושלים
מנהל מוסיקלי: אבנר בירון

הקאמרטה הישראלית ירושלים
המייסד והמנהל המוסיקלי: **אבנר בירון**
מלחין הבית: **יוסף ברדנשוילי**

חברי התזמורת

*נגן ראשי **משנה לנגן ראשי

כינור ראשון
ארנולד קובילאנסקי*
נטלי שר*
כרמלה ליימן**
מיכאל בויאנר
פאבל גלגנוב
רומן יוסופוב
סופיה קירסנובה

כינור שני
אטיין מנרי*
אדוארד רזניק**
זינה לוין
קרן ליפקר
מיכאל קונצביץ'

ויולה
מיכאל פלסקוב*
דורון אלפרין
מיכאל יאבקר
בוריס רימר
אנדריי שפלניקוב

צ'לו
צבי אורליאנסקי*
יפים אייזנשטד*
מרינה כץ*
אלכסנדר סינלניקוב**

קונטרבאס
דמיטרי רוזנצוויג*
גנאדי ליטבין

חליל
אסתי רופא*

אבוב
מוקי זוהר*
אורי מירז

בסון
מאוריציו פאז*
קריסטיונס גריגס

קרן יער
אלון ראובן*
אדריאן ארויו סוליס

חצוצרה
מרט גורביץ'

כנר ראשי אורח: מתן דגן
נגנים אורחים: דימה לויטס, חצוצרה; יעקב שיינדורף, טרומבון; קרן פנפימון־זהבי, טימפני; גתית בועזסון, נבל; איריס גלוברזון הירש, צ'מבלו

חברי העמותה וחברי הוועד המנהל

*חברי הוועד המנהל

פרופ' רות ארנון*, יו"ר
יעקב אייזנר*
אלי אייל

ד"ר חנן אלון
יצחק אלרון*
שמשון ארד

פרופ' אבי בן בסט
פרופ' בני גיגר*
עו"ד יאיר גרין*

רוברט דרייק
פרופ' משה הדני*
משה וידמן*
שרה זלקינד

ניסים לוי
פרופ' מנחם פיש*
פרופ' אורי קרשון
ברוך שלו*

הצוות האדמיניסטרטיבי

מנהל כללי: בן ציון שירה
מנהל אדמיניסטרטיבי: מיכאל קונצביץ'
מפיקה וספרנית: אביגיל סנדלר

מנהל שיווק: איתי שיקמן
מכירות: דגן פדר
מזכירות: קלייר ינון

מנהל במה: ואלרי אקסיונוב
יועץ משפטי: עו"ד עמי פולמן
הנהלת חשבונות: שרית יצחקי

העוגב, שנבנה ע"י גדעון שמיר, והטימפני הועמדו לרשות התזמורת באדיבות קרן התרבות אמריקה־ישראל

מחלקת מנויים: 1-700-55-2000 | בימים א'-ה' 09:00-17:00

משרד התזמורת: רח' ההגנה 13, הגבעה הצרפתית, ירושלים | טל: 02-5020503 | פקס: 02-5020504
כתובתנו באינטרנט: www.jcamerata.com | אימייל: info@jcamerata.com

התזמורת נתמכת על ידי: משרד התרבות והספורט | עיריית ירושלים, האגף לתרבות | קרן מרק ריץ'
ומסתייעת בתורמים שונים.

חפשו אותנו Facebook

עונה 29 2012 2013

אורפיאו ואאורידיצ'ה

אבנר בירון מנצח
קאי וסל קונטרה טנור (גרמניה) אורפיאו
רייצ'ל ניקולס סופרן (אנגליה) אאורידיצ'ה
יעלה אביטל סופרן (ישראל) אמור
אנסמבל זמרי מורן
בניהולה המוסיקלי של **נעמי פארן**

כריסטוף ויליבלד פון גלוק (1714-1778)
אורפיאו ואאורידיצ'ה
אופרה בשלוש מערכות בביצוע קונצרטי
(גרסת וינה 1762)
ליברית: **רניירי דה קלצביג'י**

ירושלים / המינהל הקהילתי, הגבעה הצרפתית
יום א', 27.1.13 בשעה 12:00 (קונצרט מיוחד עם תהליך העבודה)

רחובות / אולם ויקס במכון ויצמן למדע
יום ב', 28.1.13 בשעה 20:30

ירושלים / אולם הנרי קראון
יום ג', 29.1.13 בשעה 20:00

תל אביב / מוזיאון תל אביב לאמנות
יום שישי, 1.2.13 בשעה 13:00
מוצ"ש, 2.2.13 בשעה 20:00
יום א', 3.2.13 בשעה 20:30

כרמיאל / היכל התרבות
יום ג', 5.2.13 בשעה 20:30

כתיבת התוכנייה: בני הנדל **תרגום הליברית:** קדם ברגר **עיצוב:** חגית מימון

אבנר בירון / מנהל מוסיקלי ומנצח

חדשנות ומעוף מאפיינים את המנצח והחלילן אבנר בירון, מייסדה, מנהלה ומנצחה הקבוע של הקאמרטה הישראלית ירושלים. בעבודה שיטתית ויצירתית הקנה לתזמורת יוקרה בארץ ובעולם והופעותיה תחת שרביטו זוכות לשבחי הביקורת, לאמון המנויים הוותיקים ולהערכת המצטרפים החדשים. מלבד 29 עונות הקונצרטים על בימות המוסיקה בארץ, הופיעה הקאמרטה הישראלית ירושלים באולמות המרכזיים של פריס, אמסטרדם, ברלין, לוצרן, באזל, ז'נבה, מדריד, ניו יורק, וושינגטון, לוס אנג'לס, שיקגו, אלסקה, בייג'ין, שנחאי, טביליסי, ירוואן ועוד.

לצד העלאת נכסי צאן הברזל של המוסיקה הקלאסית, אבנר בירון משלב ברפרטואר הקאמרטה יצירות מעניינות ונדירות מן המוסיקה העולמית והוא מזמין בעבור התזמורת יצירות חדשות ממלחינים ישראלים. חלק ניכר מזמנה וממרצה של התזמורת מיוחד לפעולות חינוך למוסיקה בקרב תלמידים בירושלים וברחבי הארץ.

את הקריירה המוסיקלית שלו החל אבנר בירון כחלילן בתזמורת הפילהרמונית הישראלית ובתזמורת הקאמרית הישראלית. לפני כן למד ביולוגיה באוניברסיטה העברית והשתלם בניצוח באקדמיה למוסיקה בווינה ובמוצרטאום של זלצבורג. גישתו למוסיקה ולאינטרפרטציה מושפעת מהשכלתו הרחבה במוסיקה ובמדע. כחלילן הירבה להופיע בירון בהרכבים קאמריים וברסיטלים וניהל כיתות־אמן רבות משתתפים בארץ ובחוץ לארץ. כמורה וכמחנך העמיד דורות של חלילנים ושל מורים לחליל. הוא אף הקים את "אנסמבל סולני הגליל", הרכב וירטואוזי שזכה להצלחה בינלאומית בזמן קצר.

אבנר בירון ניצח על התזמורת הפילהרמונית הישראלית, התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור והסינפונייטה באר שבע, והוא מוזמן לנצח על תזמורות ברחבי העולם. כמוכן כיהן כמנהל המוסיקלי של פסטיבלים, ביניהם "אבו גוש" ו"ימי מוסיקה וטבע בגליל".

ב-1994 נתמנה בירון לראש האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים. בשלוש הקדנציות של כהונתו הצעיד את האקדמיה להישגים מרשימים: הוא יזם פתיחת מחלקה למוסיקה מזרחית, הקים את התזמורת הקאמרית של האקדמיה ויסד את הפקולטה למוסיקה רב־תחומית. בירון נבחר לכהן כחבר הועדה המתמדת של ארגון האקדמיות הגבוהות למוסיקה באירופה (AEC). ב-2005 זכה בפרס שרת החינוך על מצוינות ותרומה אמנותית רבת שנים בתחום המוסיקה בארץ.

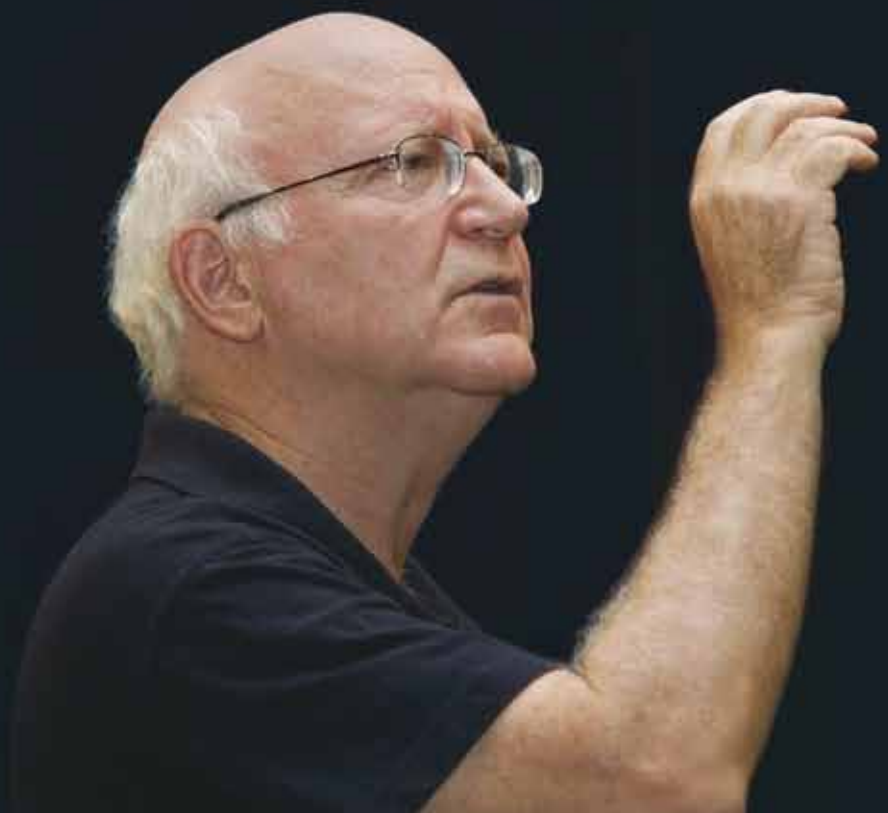

אפילו המוסיקה

הַסִּפּוּר עַל אוֹרְפֵאוּס וְאֶאוּרִידִיקֶה סָפַר רַק
כְּדֵי לוֹמַר שֶׁאֵין מִשָּׁם חֲזָרָה.
אֲפִלּוּ הַמּוּסִיקָה
אֵין בְּכֹחָהּ לְהַפְקִיעַ אֶת הַטֶּרֶף מִיְּדֵי הַדֶּסֶ.
כְּשֶׁלּוֹן הַגַּעְגּוּעַ -
זֶהוּ הַסִּפּוּר עַל אוֹרְפֵאוּס וְאֶאוּרִידִיקֶה.

גלית חזן־רוקם,
מתוך "שיעור בפיתוח קול",
ריתמוס, הקבוץ המאוחד 1998

קאי וסל / קונטרה טנור

הקונטרה טנור הגרמני קאי וֶסֶל רכש את השכלתו המוסיקלית באקדמיה למוסיקה של העיר ליֶבֶּק וכישורי שירה בארוקית בלימודים אקסטרניים ב-Schola Cantorum Basiliensis אשר בבזל.

מעניין לציין שבתחתית הביוגרפיה שלו רשם וסל: "בבקשה לא למחוק את שמות מוריי". הנה אפוא הרשימה לפניכם: תיאוריה שמע אצל פרופ' פלגר (Roland Ploeger), קומפוזיציה אצל פרופ' דל (Friedhelm Döhl) ולימודי שירה סיים בהצטיינות יתירה בקורסים של פרופ' גרצ'ינסקי (Ute von Garczynsky). מורו בבזל היה הקונטרה טנור הפלמי רנה יאקובס (René Jacobs), מתלמידי אלפרד דלר, וקאי וסל סייע לימים בידי מורו להעלות אופרות של אנטוניו צֶ'סטי, פרנצ'סקו קַוואלי ויליבלד גלוק.

כיום וסל הוא אחד הקונטרה טנורים המבוקשים בעולם (פריס, מדריד, וינה, שוויצינגן, זלצבורג, אינסברוק, טוקיו, סאן פרנסיסקו ופסטיבלי הנדל בהאלה, גטינגן וקרלסרוהה). הוא שר בבתי האופרה של בזל, ברלין, ברצלונה, דרזדן, הנובר, ניס, סנט גאלן, פרייבורג, שטוטגרט, ועוד.

בין היצירות שביצע: **אורפיאו** של מונטוורדי, **איכה ישבה בדד** של מתיאס וֶקמן, **איפוליט ואריסי** של ראמו, **אקטוס טראגיקוס** של באך, **תזאו**, **יוליוס קיסר**, **רוֹדֶלינדה**, **פַּרטנוֹפֶּה**, **ג'וסטינו**, **סֶמֶלֶה**, **ישראל במצרים** ו**תיאודורה** של הנדל, **אורפיאו ואאורידיקה** של גלוק.

קאי וסל שר בקונצרטים, בשידורים וביותר מתשעים הקלטות תחת שרביטי פיליפ הרווגה, ויליאם קריסטי, ז'ורדי סוואל, גוסטב לאונהרד, טון קופמן, מיכאל שניידר, ניקולאוס הרנונקור ורבים אחרים. קלאוס הובר, היינץ הוליגר, מאוריסיו קגל, אולגה נויווירט ואחרים כתבו לו יצירות. ב-2008 גילה קאי וסל פסטורלה מאת המלחין והליבריתן הקסטרטו בן המאה ה-17 פיסטוקינו, "הנרקיס" שמה, והעלה אותה לראשונה לבימה אחרי אלם של יותר מ-300 שנה. קאי וסל הוא פרופסור ללימודי שירה ובארוק בבית הספר הגבוה למוסיקה ולמחול בקלן.

רייצ'ל ניקולס / סופרן

צילום: מיקי קריגר

טיימס הלונדוני, במדור "השמות החמים של 2013", הציג את רייצ'ל ניקולס כבחירתו של מבקר המוסיקה ניל פישר, בזכות הופעתה כברונהילדה ב**שקיעת האלים** של וגנר בפסטיבל לונגבורו האחרון.

הסופרן רייצ'ל ניקולס, ילידת בדפורד וחניכת הקולג' המלכותי למוסיקה בלונדון, החלה את דרכה ביצירות בארוק, כגון **הכתרתה של פופאה** למונטוורדי ו**רינלדו** ו**אורנלדו** של הנדל ובזירת השירה הדתית: **מתאוס פסיון** ו**מיסה בסי מינור** של באך וה**מיסה ברה מינור** של הומל. משנת 2001 החלה להרבות בגילום תפקידי אופרה דרמטיים, מא**ידומנאו** ו**כך עושות כולן** של מוצרט, דרך **יבגני אוניגין** ו**פיק דאם** של צ'ייקובסקי, **אריאדנה בנקסוס** של שטראוס ו**מהגוני** של קורט ווייל ועד **טנהויזר**, **שקיעת האלים** ו**פרסיפל** לוואגנר.

בין התזמורות שהופיעה עמן: קולגיום באך יפן, אנסמבל הבארוק הבריטי פלורילגיום, תזמורת פילהרמוניה, הפילהרמונית של לונדון, תזמורת אקדמיית סנט מרטין, Britten Sinfonia, הסימפונית של ה-BBC, התזמורת הסקוטית הלאומית המלכותית, הקאמרית הסקוטית, הסימפונית של בוכום, ה-Darmstadt Hofkapelle, תזמורת הנובר, ה-Parlement de Musique של שטרסבורג, תזמורת העיר מיֶנֶלי שבפינלנד ותזמורות פסטיבלי ברייטון, צ'לסי ופישבורן, פסטיבל "שלוש המקהלות", "פסטיבל הנדל" הלונדוני ופסטיבל גדנסק שבפולין.

היא עבדה עם המנצחים: מרטין בראבינס, ולרי גרגייב, סר ג'ון אליוט גרדינר, תומאס דאוסגור, סר אנדרו דייוויס, סר קולין דייויס, ריצ'רד היקוקס, ז'או־קלוד מלגואר, סר רוג'ר נורינגטון, מסאקי סוזוקי, סטיבן סלואן, אנטוניו פפאנו, סר סיימון ראטל.

השנה תשוב רייצ'ל לגלם את ברונהילדה ב**טבעת הניבלונגים** של וגנר, אך זאת אחרי שנשמע אותה אנחנו כאן. באופרה הסקוטית תשיר השנה ב**ההולנדי המעופף** וכן תופיע ב**כרמינה בוראנה** של אורף, ב**מיסה בדו מינור** של מוצרט וב**רקוויאם** שלו וכן ב**רקוויאם** של ורדי.

יעלה אביטל / סופרן

עם בן זאב כתב על יעלה אביטל: "אין די מלים לתאר את האיכות הייחודית של קולה ואת המוסיקאליות הפנטסטית שלה". ועומר שומרוני: "אביטל הציגה כתמיד הופעה בימתית צנועה ומרשימה ושרה עם כל הברק, העידון והסגנון הדרושים. נפלא".

במקביל ללימודי פסנתר החלה יעלה אביטל ללמוד שירה ובהיותה בת שמונה שרה במקהלת הילדים אנקור. מורותיה היו אפרת בינון, מרינה לויט, מרים מלצר ופנינה שוורץ. משנת 1998 - אחרי תום לימודי התואר הראשון והשני באקדמיה למוסיקה על שם רובין בירושלים והאקדמיה למוסיקה במיינץ שבגרמניה - יעלה מופיעה בישראל ובאירופה והיא מרגישה בבית הן במוסיקה עתיקה והן במוסיקה בת זמננו.

היא חברה באנסמבלים ספיריטו בארוקו, נוּבִּילֶה ובּארוֹקַדָה. עם בארוקדה הקליטה שני תקליטורים: "ויואלדולינה" (2009) ו"פולק בארוק" (2011). בהקלטת **הגר וישמעאל** של אלסנדרו סקרלטי עם תזמורת הבארוק ירושלים בשנת 2011 שרה את תפקיד ישמעאל. יעלה מרבה להופיע במוסיקה ישראלית. עם שלישיית "עתר" הירושלמית הקליטה שני תקליטורים ובהם עיבודים קלאסיים לשירים עבריים.

יעלה שרה כסולנית בפסטיבלי אבו גוש וכפר בלום, בפסטיבלי מוסיקה עתיקה ביורק ובקיימברידג', בפסטיבל מוצרט בגרמניה ובפסטיבל מוסיקה עתיקה ב-Varaždin שבקרואטיה. בין התזמורת שהופיעה עמן: הסימפונית ירושלים רשות השידור, הקאמרטה הישראלית ירושלים, תזמורת נתניה הקאמרית הקיבוצית, הסימפונית חיפה והסימפונית המלכותית של האג, עם המנצחים אבנר בירון, טים בראון, מת'יו הולס, רנה יאקובס, אנדרו פארוט, דוד שמר, פיטר שרייר ועוד.

יעלה אביטל זוכה במלגת קרן התרבות אמריקה־ישראל מאז 1998 ובשנת 2004 זכתה בפרס תחרות בארוק בבלגיה. יעלה משמשת כיום מרצה באקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים והיא שופטת בתחרויות בארוק בינלאומיות.

אנסמבל זמרי מורן / מנהלת מוסיקלית: נעמי פארן

צילום: מאיר כהן

אנסמבל זמרי מורן קם ב-1998 והוא גוף מקצועי השוקד על פיתוח הזמרה האמנותית והסולנית ועל קידומם של זמרים צעירים לידי מצוינות. באנסמבל בוגרי מקהלת מורן, מוסיקאים מצטיינים בצה"ל וסטודנטים באקדמיות למוסיקה.

האנסמבל מרבה לבצע יצירות של ישראלים, כגון יחזקאל בראון, אייל באט, מנחם ויזנברג, אלה מילך־שריף, חיים פרמונט וגיל שוחט. האנסמבל עובד עם המלחין והפסנתרן אייל באט ומשתתף בסדרות קונצרטים של תזמורת נתניה הקאמרית הקיבוצית, הסימפונית ראשון לציון, הקאמרית הישראלית והקאמרטה הישראלית ירושלים.

האנסמבל הופיע בפסטיבל באך ביוג'ין שבארצות הברית, בפסטיבל ליטורגי בגרמניה, ב"אקספו 2000" בהנובר, בפסטיבל באך בטורונטו ובפסטיבל Vox Pacis (קול השלום) בשטוקהולם, לצד הרכבים מארצות רבות. בסיור קונצרטים בחוף המערבי של ארצות הברית הושם דגש מיוחד על הפרויקטים הקהילתיים של מקהלת מורן ואנסמבל זמרי מורן: מפגש של חברי המקהלות עם ילדים חולי סרטן וילדים ונוער בסיכון ובעלי צרכים מיוחדים. ב-1998 זכה האנסמבל בתחרות הבינלאומית "שירת הימים" ובקיץ 2002 - בפרס הראשון בתחרות בינלאומית ביפן.

נעמי פארן, המנצחת והמנהלת המוסיקלית של מקהלות מורן השתלמה בניצוח מקהלות בקונסרבטוריון בקופנהגן ובבית הספר הגבוה למוסיקה ב-Malmö שבשבדיה. היא מוזמנת לשפוט בתחרויות בינלאומיות ולהנחות כיתות אמן וסדנאות בארצות הברית, דרום קוריאה, הונג־קונג, ישראל, ספרד, סין וצרפת. בשנים 1992-2002, בשמשה אחראית לקידום מקהלות ילדים ונוער במשרד החינוך והתרבות, העמיקה את הקשר בין מלחינים לבין מקהלות הילדים והנוער. נעמי פארן יזמה והקימה את "המרכז הישראלי למוסיקה ווקאלית". במסגרתו נערכות סדנאות לזמרים צעירים, מנצחים, מורים ומקהלות וכן פעילויות למען ילדים בקהילה, כנזכר.

הקאמרטה הישראלית ירושלים
מנהל מוסיקלי: אבנר בירון

מוסיקה מדור לדור
קונצרטים לכל המשפחה / עונה שלישית

טאבי הטובה ובבר הפיל

להב שני מנצח / **נועה בירון** שחקנית

מלחינים קלאסיים רבים כתבו יצירות מוסיקליות לטקסטים של סיפורים, כדי ליצור היכרות וקשר בין הילדים לבין עולם המוסיקה. אנו בחרנו להתמקד בשתי יצירות.

טאבי הטובה היא אולי היצירה המוכרת ביותר לילדים בארצות דוברות האנגלית. את הסיפור כתב פול טריפ והלחין ג'ורג' קליינזינגר, והוא מציג לילדים בצורה מרתקת את כלי התזמורת ואת דרך התנהלותה.

המלחין הצרפתי פרנסיס פולנק כתב מוסיקה ל**סיפורו של הפילון בבר**, היוצא מן הג'ונגל אל הכרך הגדול, קונה שם דעת ובשובו לארץ הפילים, הוא מומלך על עם הפילים ומקים ציוויליזציה פילית מודרנית ונאורה.

את הסיפורים תספר נועה בירון, שזכתה השנה בפרס "הבמה" כשחקנית מצטיינת בהצגות ילדים ונוער.

תל אביב / מוזיאון תל אביב לאמנות
יום ב', 18.3.13 בשעה 17:30
ירושלים / אולם ימקא
יום ג', 19.3.13 בשעה 17:30
אשקלון / מרכז הכנסים הבינלאומי
יום ה', 21.3.13 בשעה 17:30

לפרטים ורכישה: 1-700-55-2000
א'-ה' בין השעות 17:00-09:00
www.jcamerata.com

מחיר הפרט: 1.1.13 שמה מוגבל

הקונצרטים הבאים

צילום: דן פורגס

אבנר בירון

צילום: איתן טל

דניאל גורטלר

צילום: ג'יאן פאולו אלברי

ג'מה ברטוניולי

אנדרס מוסטונן

יחי החופש

אבנר בירון מנצח
דניאל גורטלר פסנתר

- **דביסי** רביעיית כלי קשת מספר 1 בסול מינור
- **באך** קונצ'רטו למקלדת רי"ב 1052 ברה מינור
- **צבי אבני** קונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת (בכורה ישראלית)
- **היידן** סימפוניה מס' 45 ("הפרידה") בפה דיאז מינור

ירושלים: אולם הנרי קראון
יום ג', 19.2.13 בשעה 20:00
כפר סבא: אודיטוריום ספיר
יום ד', 20.2.13 בשעה 20:30
רחובות: אולם ויקס במכון ויצמן למדע
יום ה', 21.2.13 בשעה 20:30
תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות
מוצ"ש, 23.2.13 בשעה 20:00

יופי נצחי

אנדרס מוסטונן מנצח וכינור (אסטוניה)
ג'מה ברטניולי סופרן (איטליה)

- **ויואלדי** סינפוניה מספר 1 ו-2
- **קז'ישטוף פנדרצקי** אגנוס דיי
- **ארוו פֶּרט** טריסאגיון
- **ויואלדי** לאודטה פוארי
- **באך** קונצ'רטו לכינור מס' 1 בלה מינור רי"ב 1041
- **ולנטין סילבסטרוב** מוסיקה שקטה
- **הנדל** גלוריה

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות
יום ה', 4.4.13 בשעה 20:30 (המשולבת הקטנה)
מוצ"ש, 6.4.13 בשעה 21:00
יום ב', 8.4.13 בשעה 20:30 (סדרת יום א')
יום שישי, 12.4.13 בשעה 13:00
ירושלים: אולם הנרי קראון
יום ג', 9.4.13 בשעה 20:00
כפר סבא: אודיטוריום ספיר
יום ד', 10.4.13 בשעה 20:30
רחובות: אולם ויקס במכון וייצמן למדע
יום ה', 11.4.13 בשעה 20:30

כריסטוף ויליבלד פון גלוק (1714–1787)

אורפיאו ואאורידיצ׳ה אופרה בשלוש מערכות

עשרות מלחינים נמשכו אל מיתוס אורפאוס: ממונטוורדי וטלמן דרך ראמו והיידן, עד אופנבך, דביסי וגלָס: אורפאוס בן אפולו הוא משורר שבשירתו משפיע על העולם. הוא נושא לאישה את הנימפה אאורידיקה ובעודו ממתין לה ביום כלולותיהם, שליח מבשר לו כי אהובתו הוכשה למוות בשן נחש. אורפאוס מחליט לרדת לשאול ולהשיב לו את אהובתו. באמצעות שירתו הוא מצליח לכשף את הספן המעביר את המתים דרך נהר הסטיקס ואת הכלב התלת־ראשי השומר על שער השאול. הדס, מלך השאול, מסכים להשיב לו את אאורידיקה, בתנאי שלא יסב את ראשו עד צאתם מן השאול ואף לא יסביר לה את התנהגותו. אורפאוס מציץ לאחור ואאורידיקה אובדת לעד. ביגונו אורפיאוס שר שירי אבל ונשים פראיות קורעות את גופו לגזרים ומשליכות אותו לנהר, שם הוא שר עד עצם היום הזה. הנה זה המיתוס, אבל לא זאת האופרה שלפנינו, כלומר לא בדיוק.

כל מי שבטבילתו נקרא פרנצ׳סקו או פָרַנְץ, 4 באוקטובר הוא ״יום שמו״, לזכר סאן פרנציסקוס מאסיזי. אצל קיסרים עשויה החגיגה להתארך, וכך קרא ששיא חגיגות יום השם של פרַנץ הראשון קיסר אוסטריה ב-5 באוקטובר 1762 היה בכורת המופע ״אורפיאו ואאורידיצ׳ה - חזיון בימתי מוסיקלי״*. על פי הכותרת ידעו לובשי המשי־ברוקד־קטיפה בבואם אל היכל הבורגתיאטר המבהיק, כי מופע שירה, נגינה ומחול מזומן להם. עוד ידעו כי יהווה בידור פסטורלי מעודן בעל סוף טוב; אפשרות של סוף רע ל״חזיון בימתי מוסיקלי״ לא עלתה כלל על הדעת באמצע המאה השמונה עשרה, ואכן החזיון הזה - לא מוות כי אם חיים בסופו. מה שלא יכלה לדעת החצר ההבסבורגית הוא כי שתי המערכות וחצי שיקדמו לסוף הטוב יהיו לא פחות ממהפכה בסוגת האופרה, אשר חולל זה עתה טריאומוויראט שאפתני: גלוק (מלחין), קלצביג׳י (ליבריתן) ואנג׳יוליני (כוריאוגראף).

כריסטוף ויליבלד גלוק נולד בבווריה, התחנך במורביה ולמד בילדותו שירה ונגינה. בעת לימודיו אצל ג׳ובאני סמרטיני במילאנו התקרב אל האופרה האיטלקית והחל להלחין לתיאטראות מילאנו, טורינו וונציה. אחרי שדרך כוכבו המשיך להלחין אופרות בלונדון, דרזדן, וינה, פראג, קופנהגן, פריס ורומא. בעת שהותו בווינה זכה במשרה הנכספת של קאפלמייסטר התזמורת הקיסרית, ובשנת 1756, שש שנים לפני בכורתנו, נתכבד בתואר אביר**.

המשורר והליבריתן האיטלקי **רניירי דה קלצביג׳י** עקר ממולדתו לפריס, שם עסק בהוצאתן לאור של יצירות הליבריתן בן ארצו מטסטאזיו, מעוז ה״אופרה סֶריה״ (הרצינית). קלצביג׳י, איש ספר וחסיד מובהק של דידרו והנאורות הצרפתית, התנגד למלאכותיות ולעודפות של ליבריתות מטסטאזיו ומשכיר את ה״tragédie en musique״ הצרפתית, סגנון אופראי ריאליסטי יותר, חש כי לזה צריכה האופרה האיטלקית לדמות. בשנת 1761, אחרי שהשתקע בווינה, פגש שותפים לעמדתו (וגלוק ביניהם) ועמו החל להגשים את חלום הרפורמה, בתחילה ב״אורפיאו ואאורידיצ׳ה״ ואחר כך, וביתר שאת, ב״אַלצֶ׳סטֶה״ וב״פריס והלנה״.

המלחין והרקדן **גספרו אנג׳וליני**, איטלקי אף הוא, שיתף פעולה עם גלוק כבר שנה לפני בכורת אורפיאו בהכנת הכוריאוגרפיה לבלט ״דון ז׳ואן״. אנג׳וליני סבר כי על רקדנים בבלט ובאופרה להשיג במבעי גופם את מה שהזמרים מציגים בקולם ובמשחקם: קידום העלילה, ביטוי הדרמה הפנימית והשלמת הסוגסטיה המוסיקלית.

כשהתכנסו שלושת אלה בווינה, החליטו להגשים אידיאל אסתטי חדש של אחד פרנצ׳סקו אַלגַרוֹטי, תיאורטיקן שטען כי את עלילות האופרה סֶריה, על אי סבירותן הקיצונית ופיתולי עלילות המִשנה שלהן יש לפשט, כך שהדרמה תבלוט ותזדהר ולא תהייה אפרופו רופף למוסיקה ולמחול. קלצביג׳י נטל אפוא את מיתוס ירידת אורפאוס לשאול וחידדו לידי סיפור מינימליסטי, בהיר ונטול הסתעפויות. הכוריאוגרפיה של אנג׳וליני הנהירה את העלילה והחצינה את הרגשות והמוסיקה של גלוק הייתה עוצמתית, ישירה ופשוטה, גזוזת גדילי רוקוקו.

סיסמאות גלוק היו ״היופי שבפשטות״ ו״האמת שבדרמה״: הוא החליט לצמצם את החלוקה המקוטבת בין ארִיָה לבין רצ׳יטטיב יבש***, שאפיינה את האופרה סריה עד אז, ולשם כך שינה את שני האלמנטים: לרצ׳יטטיב הוסיף מלודיה וליווי כלל תזמורתי ואת ה״אריה דה קפו״ האינסופית, ששימשה עד אז להפגנת וירטואוזיות הזמרים, קיצר לידי מבע מתומצת ונוגע. עוד הוסיף כלים לתזמורת וזמרים וזמרות למקהלה, שמופעיה היו דלים למדי באופרה סריה. ב״אורפיאו״ הייתה המקהלה

למשתתף פעיל בדרמה, לפרקים כקורוס יווני המדווח התפתחויות ומגיב לדרמה, לפרקים כלהקת הליווי של אורפיאוס כרועים ונימפות ולפעמים כשדי שאול או כרוחות מיטיבות. גם התזמור התעשר בהרבה מן הנהוג באופרה סריה וגלוק הקפיד, באמצעות זיווגי כלים שונים לסצנות השונות, ליצור הפרדת מצלול בין תמונה לתמונה.

וכך, בהשתלב מראות הבלט עם מבעי התזמורת, המקהלה והסולנים, הצליחו השלושה לעצב תזרים דינמי, אינטגרטיבי ודרמטי המרתק את הקהל ומובילו לידי חוויה מזככת. במראה מקום אחד נדגים את ההשלמה בין ליברית למוסיקה: בתחילת המערכה השנייה ניתן לשמוע היטב את נביחות קרברוס המפלצתי במשיכות הקשת של הצ'לי והבאסים; את נחישותן של רוחות השאול והפוריות אי אפשר להחמיץ בזכות הישנותה החוזרת של התיבה "לאו!" המלווה באקורד צורמני. התגברותו של אורפיאו על שני המכשולים נעשית באמצעי מוסיקלי - פראזה ארוכה בנבל - ופסיכולוגי - אורפיאו מביע הזדהות עם המתעקשים: "אלפי מדווים, כמותכם, צללים מעונים, נושא אני". והשילוב הזה בין נגינת ה"לירה" לבין הבעת האמפתיה הופכים את ה"לא" ל"הן".

שפת הליברית הייתה איטלקית, כנהוג בווינה באותם ימים, ואת תפקיד אורפיאו שר בבכורה הסריס Gaetano Guadagni, אשר בלונדון, העיר בה התחנך, קנה לו את דיוק המבע השירתי מגיאורג הנדל הקפדן ואת טבעיות המשחק - מדיויד גָריק, השחקן השקספירי. האופרה התקבלה בחום רב. מבקר ה"יומן הווינאי", אחרי שהתפעל מתרומת קלצביג'י אמר על ההלחנה: "המוסיקה היא משל הקווליר המפורסם שלנו כריסטוף גלוק, וכאן הוא אף עלה על עצמו. הרמוניה ניכרת בכל. דמויות ורגשות מובעים בבירור וברגישות. תגובת המאזין מגורה כל העת על ידי שינויי טמפו מתוחכמים ובחירה טובה של כלי נגינה". האופרה הוצגה עוד ארבע פעמים באותה שנה והועלתה שוב כמה פעמים בעשור וחצי שאחריה, אך למרבה הפלא נעלמה מן הרפרטואר הווינאי למן 1781 ועד לחגיגות יובל המאה בשנת 1862.

בינתיים העתיק ויליבלד גלוק את מקום מושבו לפריס. שם גרה נערה וינאית בת עשרֵה שלמדה אצלו בעבר נגינת נבל ושודכה בינתיים לאציל צרפתי. משהפך בעלה למלך לואי ה-16 התפרסמה מרי אנטואנט מאוד והייתה לפטרוניתו של גלוק. באותה תקופה כתב גלוק אופרות צרפתיות, המשיך את מהפכתו וכמו ראמו בזמנו הפך למוקד ויכוח תרבותי בין מחייביו לפוסליו. שנה לאחר הגיעו לפריס (1774) הציג שם את "אורפיאו" תחת השם הצרפתי, Orphée et Eurydice, בגרסה מחודשת ומורחבת ועם טקסטים של ליבריתן צרפתי. הפעם התאים את התפקיד הראשי לקול טנור גבוה, כי הצרפתים ראו בעצם תופעת הסריסות עלבון לשכל הישר ולטעם הטוב. כמאה שנה אחרי הבכורה הווינאית הכין הקטור ברליוז שילוב בין גרסאות וינה ופריס והתאימו לקול נשי נמוך. כיום נהוג להפריד בין הגרסאות השונות, ובביצוע הקונצרטי שלנו נביא את גרסת ווינה בשפה האיטלקית ובלי התוספות המאוחרות, מלבד שתיים: "מחול הפוריות", שכיכב כפרק המסיים והאפקטיבי מאוד בבלט "דון ז'ואן" מ-1761 ושגלוק החליט לצרפו לגרסה הצרפתית של "אורפיאו" וכן עוד מחול שהוסף בפריס: מחול הרוחות הטובות.

כיוון שהביצוע שלנו קונצרטי, הנה כמה נקודות אחיזה לדמיון: את האוברטורה ששימשה בהפקות המקוריות רקע לבלט המתניע את הדרמה, עשויים במאים מודרניים לאכלס בספקטקל חדשני: למשל, בהפקה משנת 1991 אורפיאו (בג'ינס וז'קט של עור ונושא גיטרה אקוסטית) ואאורידיצ'ה (במכנסיים נקודים) מטיילים ואוחזים ידיים בעדנה, עד אשר היא צונחת. צוות רפואי נכשל בביצוע החייאה ואז הדרמה הפנימית מתחילה. ובפינאלה, המעניק לטרגדיית המיתוס הפי־אנד הבסבורגי, פרס החיים מוענק לפנים משורת הדין לאוהבים המופתיים. במאי אחד עיצב את הסצנה כך: לא רק בלט גדול ומקהלה עולצת מפיגים את המתח ששתי מיתות ושתי תחיות עלולות ליצר, אלא להקת המקהלה/רקדנים נוטשת את הבימה ומותחת סדיני בד לבנים סביב כל האולם כולו למילות קלצביג'י: ניצח אל האהבה! והעולם כולו מרכין ראשו לפני ממלכת היופי!

---

*Orfeo ed Euridice, Azione Teatrale per Musica

**מה שהפך אותו בגרמנית ל-Ritter von Gluck ובצרפתית ל-Chevalier de Gluck.

***recitativo secco - שירה דיבורית מלווה בחטיבת הקונטינואו בלבד, שהפילה באחת את המתח הדרמטי.

Orfeo ed Euridice

Sinfonia

Atto Primo

Scena Prima

Ameno, ma solitario boschetto di allori e cipressi, che, ad arte diradato, racchiude in un piccolo piano la tomba di Euridice.

All'alzar della tenda, al suono di mesta sinfonia, si vede occupata la scena da uno stuolo di Pastori e Ninfe, seguaci di Orfeo, che portano serti di fiori e ghirlande di mirto; e, mentre una parte di loro arder fa de' profumi, incorona il marmo e sparge fiori intorno alla tomba, intuona l'altra il seguente coro, interrotto dai lamenti di Orfeo, che, disteso sul davanti sopra di un sasso va di tempo in tempo replicando appassionatamente il nome di Euridice.

Coro

CORO Ah! se intorno a quest'urna funesta,
Euridice, ombra bella, t'aggiri,

ORFEO Euridice!

CORO Odi i pianti, i lamenti, i sospiri
Che dolenti si spargon per te.

ORFEO Euridice!

אורפיאו ואאורידיצ'ה

אף כי ביצועינו קונצרטי, ואולי דווקא בשל כך, אנו מביאים את הוראות הבימוי, כדי להמחיש את המתרחש.

אוברטורה

מערכה ראשונה

תמונה ראשונה

חורשה נעימה ומבודדת ובה עצי דפנה וברוש ובלבה קרחת יער קטנה, עליה ניצב קברה של אאורידיצ'ה. המסך עולה לצלילי נגינת אבל.

על הבמה קבוצת רועים ונימפות, חבריו של אורפיאו. הם נושאים עמם שזירות פרחים וזרי הדס: קצתם מבעירים קטורת, מקשטים את השיש וזורים פרחים סביב לקבר וחבריהם שרים את שירת המקהלה הבאה, אשר לתוכה מתפרץ בקינתו אורפיאו, השוכב פרקדן על סלע. מעת לעת הוא חוזר על שמה של אאורידיצ'ה.

מקהלה

מקהלה האי! אם סביב קבר עגום זה
אאורידיצ'ה, צל ענוג, סובבת הנך,

אורפיאו אאורידיצ'ה!

מקהלה הסכיתי לנהי, לקינות, לאנחות,
אשר האבלים הוגים לך.

אורפיאו אאורידיצ'ה!

CORO Ed ascolta il tuo sposo infelice
Che piangendo ti chiama e si lagna;

ORFEO Euridice!

CORO Come quando la dolce compagna
Tortorella- amorosa perdé.

Recitativo

ORFEO Basta, basta, o compagni!
Il vostro duolo aggrava il mio!
Spargete purpurei fiori.
Inghirlandate il marmo,
Partitevi da me!
Restar vogl'io solo
Fra quest'ombre funebri e oscure
Coll'empia compagnia di mie sventure.

Ballo - larghetto

CORO

CORO Ah! se intorno a quest'urna funesta
Euridice, ombra bella, t'aggiri,
Odi i pianti, i lamenti, i sospiri,
Che dolenti si spargon per te.

Dopo il seguente ballo, il coro parte

Aria

ORFEO Chiamo il mio ben così
Quando si mostra il dì,
Quando s'asconde.
Ma, oh vano mio dolor!
L'idolo del mio cor non mi risponde.

מקהלה והאזיני לאישך האומלל,
אשר בבכיו קורא לך ונאנח.

אורפיאו אאורידיצ'ה!

מקהלה כשם שאת זוגתה הענוגה
יונת האהבים איבדה.

רצ'יטטיב

אורפיאו חדלו, חדלו, ידידיי!
אבלכם מעצים את אבלי שלי.
זרו פרחי שָׁני,
עטרו בזרים את השיש,
לכו לכם מעלי!
הותירוני בדד
בינות צללים אלה, אבלים וקודרים
ובחברתן חסרת הנוחם של צרותיי.

מחול - לרגטו

מקהלה

מקהלה הא! אם סביב קבר עגום זה,
אאורידיצ'ה, צל ענוג, סובבת הנך,
הסכיתי לנהי, לקינות, לאנחות,
אשר האבלים הוגים לך.

לאחר המחול הבא המקהלה עוזבת.

אריה

אורפיאו כך אקרא לאהבת נפשי
ממופע היום
עד הִסָּתרו!
אך אבוי, יגוני תועלת אין בו!
אלופת לבי אינה עונה!

Recitativo

ORFEO Euridice! Euridice!
Ombra cara, ove sei?
Piange il tuo sposo ti domanda agli Dei
A'mortali ti chiama e sparse a'venti
Son le lagrime sue, i suoi lamenti!

Aria

ORFEO Cerco il mio ben così
In queste, ove morì,
Funeste sponde.
Ma sola al mio dolor,
Perché conobbe amor,
L'eco risponde.

Recitativo

ORFEO Euridice! Euridice! Ah, questo nome
San le spiaggie, e le selve l'appresero da me!
Per ogni valle Euridice risuona.
In ogni tronco scrisse il misero Orfeo,
Orfeo infelice:
"Euridice, idol mio,
Cara Euridice!"

Aria

ORFEO Piango il mio ben così,
Se il sole indora il dì,
Se va nell'onde.
Pietoso al pianto mio
Va mormorando il rio
E mi risponde.

Recitativo

רצ'יטטיב

אורפיאו אאורידיצ'ה! אאורידיצ'ה!
צל אהוב, היכן את?
בוכה אישך ומפנה תחינתו לאלים
ותר אחרייך בין בני התמותה,
אך אל הרוחות נזרות דמעותיו, תחינותיו!

אריה

אורפיאו כך אתור אחר אהבת נפשי
כאן, במקום שמתה,
בחוף זה הקודר.
אך לאבלי,
ביודעו אהבה מהי,
עונה ההד בלבד.

רצ'יטטיב

אורפיאו אאורידיצ'ה! אאורידיצ'ה! הא, את שמך
יודע חוף הים, והיערות למדוהו מפי!
בכל עמק מצטלצלת אאורידיצ'ה.
על כל עץ חרת אורפיאו מוכה הצער,
אורפיאו האומלל:
"אאורידיצ'ה, אהבתי,
יקירתי אאורידיצ'ה!"

אריה

אורפיאו כך אקונן על אהבת נפשי,
אם תזהיב החמה את שעות היום,
או תשקע בין הגלים.
בחוסו על קינותיי,
מלחש ובא הפלג
ועונה להן.

רצ'יטטיב

ORFEO O Numi! barbari numi!
D'Acheronte e d'Averno pallido abitator,
La di cui mano avida delle morti
Mai disarmò, mai trattener non seppe
Beltà né gioventù,
Voi mi rapiste
La mia bella Euridice
(Oh memoria crudel!)
Sul fior degli anni!
La rivoglio da voi, numi tiranni!
Ho core anch'io per ricercar sull'orme
De' più intrepidi eroi,
nel vostro orrore,
la mia sposa, il mio ben!

Scena Seconda
Amore, Orfeo
Recitativo

AMORE T'assiste Amore!
Orfeo, della tua pena
Giove sente pietà.
Ti si concede le pigre onde
di Lete vivo varcar.
Del tenebroso abisso sei sulla via.
Se placar puoi col canto le furie,
I mostri e l'empia morte,
Al giorno la diletta Euridice
Farà teco ritorno.

ORFEO Ah come! Ah quando!
E possibil sarà?...
Spiegati.

AMORE Avrai valor che basti
A questa prova estrema?

אורפיאו הוי אלים! אלים אכזריים,
אתם, השוכנים באכרון החיוור ובפתח השאול,
את אגרופכם המוחץ
לא יכלו מעולם יופי או עלומים
להשבית או לעכב.
אתם חמסתם ממני
את יפתי אאורידיצ'ה
(הו זיכרון אכזר!)
בדמי ימיה!
אותה אשיב מכם, אלים עריצים!
גם בי עוז הלבב למצוא,
כדוגמת גיבורי החייל,
במשכנכם הנורא, את רעייתי,
את אהבת נפשי!

תמונה שנייה
אמור, אורפיאו
רצ'יטטיב

אמור יהי אל האהבה עזר כנגדך!
אורפיאו, על סבלך
חמל יופיטר.
לך ניתנה הרשות לעבור
את גליו היגעים של נהר הלֶתֶה ולחיות!
לך לדרכך אל עבר השאול האפל.
אם תוכל בשירתך לפייס את הפוּריוֹת,
את יצירי המורא ואת המוות קשה הלב,
לאור היום תוכל להשיב עמך
את יקירתך אאורידיצ'ה.

אורפיאו הא, כיצד? הא, מתי?
הייתכן?
הסבר נא!

אמור האם די בך האומץ
למבחן-על זה?

ORFEO Mi prometti Euridice,
E vuoi ch'io tema?

AMORE Sai però con qual patto
l'imprese hai da compir?

ORFEO Parla!

AMORE Euridice ti si vieta il mirar,
Finché non sei fuor dagli antri di Stige!

E il gran divieto rivelarle non déi;
Se no, la perdi, e di novo, e per sempre;
E in abbandono al tuo fiero desio
Sventurato vivrai!
Pensaci; addio!

Aria

AMORE Gli sguardi trattieni,
Affrena gli accenti:
Rammenta se peni,
Che pochi momenti
Hai più da penar.

Sai pur che talora
Confusi, tremanti,
Con chi gl'innamora
Son ciechi gli amanti,
Non sanno parlar.

Amore parte

אורפיאו את אאורידיצ'ה הבטחתני
ואיך אפחד?

אמור דע, אפוא, מהו התנאי
להשלמת משימתך.

אורפיאו דבר!

אמור באאורידיצ'ה לא תוכל לחזות
עד אשר תצא מנבכי מערות הסְטִיקְס!

ועל איסור כביר זה בל תגלה אזנה!
אחרת תֻאַבְּדנה בשנית ולעולם ועד;
וטרף לתשוקתך היוקדת
אומלל תחיה אתה!
הגה בכך, היה שלום!

אריה

אמור כבוש את מבטיך,
המנע ממוצא פיך,
זכור לכשתכאב,
כי מעטים הרגעים
עד תום המכאובים!

אינך יודע כי לעתים
נבוכים, רועדים,
מול מושא אהבתם,
עיוורים הם האוהבים
ואין הדיבור בפיהם?

אמור יוצא

Recitativo

ORFEO Che disse?! che ascoltai?!
Dunque Euridice vivrà,
L'avrò presente?!
E dopo i tanti affanni miei,
In quel momento,
In quella Guerra d'affetti,
Io non dovrò mirarla,
Non stringerla al mio sen?!
Sposa infelice! Che dirà mai? Che penserà?
Preveggo le smanie sue!
Comprendo l'angustie mie.
Nel figurarlo solo
Sento gelarmi il sangue,
Tremarmi il cor...
Ma... lo potrò... lo voglio!
Ho risoluto. Il grande,
L'insoffribìl de' mali è l'esser privo
Dell'unico dell'alma amato oggetto.
Assistetemi, o Dei, la legge accetto.

Si vede un lampo, e parte Orfeo

Atto Secondo

Scena Prima

Orrida caverna al di là del fiume Cocito, offuscata poi in lontananza da un tenebroso fumo, illuminato dalle fiamme che ingombrano tutta quella orrida abitazione.

Appena cangiata la scena, al suono di orribile sinfonia comincia il ballo delle Furie e degli Spettri, che viene interrotto dalle armonie della lira d'Orfeo. e questo comparendo poi sulla scena, tutta quella turba infernale intuona il seguente.

רצ'יטטיב

אורפיאו מה אמר? מה שמעו אזניי?
אם כן, התחייה אאורידיצ'ה,
וכאן תהיה לי?
ולאחר כל סבלותיי,
באותו הרגע,
בהיאבקי ברגשותיי,
לא אוכל להביט בה,
או לאמצה אל חזי?!
רעייה אומללה! מה תאמר? מה תחשוב?
מה חסרת מנוחה תהיה!
חרדתי מובנת לי.
מעצם המחשבה,
דמי קופא בעורקיי,
לבי חדל פעימותיו...
אך... אוּכַל... ארצה בכך!
נחושה החלטתי. אין כביר,
אין נורא יותר מן האסון הלז,
מלהיות מנוע מן היחידה שאהבה נפשי.
עזרוני, הו אלים, את צווכם מקבל אני.

רעם וברק. אורפיאו יוצא.

מערכה שנייה

תמונה ראשונה

מערת תופת מעבר לנהר הקוקיטוס.
עשן עגמומי מעיב מרחוק והוא
מואר בלשונות אש המרצדות סביב
למשכן הנורא.

עם עליית המסך, מחול הפוריות
והרפאים פורץ לצלילי נגינת בלהות.
המחול מופרע על ידי אורפיאו הפורט
על הלירה ובהופיעו על הבמה כל המון
השאול פוצח בשיר המקהלה הבא.

CORO No!

ORFEO Vi renda almen pietose
Il mio barbaro dolor.

CORO No!No!No!

Coro

CORO Misero giovane!
Che vuoi, che mediti?
Altro non abita
Che lutto e gemito
In queste orribili soglie funeste.
Che vuoi, misero giovane? Che?

Aria

ORFEO Mille pene, ombre sdegnose,
Come voi sopporto anch'io;
Ho con me l'inferno mio,
Me lo sento in mezzo al cor.

Coro

CORO Ah qual incognito
Affetto flebile,
Dolce a sospendere
Vien l'implacabile nostro furor!

Aria

ORFEO Men tiranne, ah! voi sareste
Al mio pianto, al mio lamento,
Se provaste un sol momento
Cosa sia languir d'amor.

מחול - מאסטוזו

מקהלה מיהו זה המעז
דרך מחשכי אֶרֶבּוֹס
בעקבות הֶרָקלֵס ופיריטואוס
להוביל את רגליו?

מחול - פרסטו

מקהלה מיהו זה המעז
דרך מחשכי אֶרֶבּוֹס
בעקבות הֶרָקלֵס ופיריטואוס
להוביל את רגליו?

יהא נא טרף למוֹרָאָן
של אלות הנקם,
האֶאוּמֶנידות האיומות
ולשאגותיו של קֶרֶבֶּרוֹס,
אם אֵל איננו.

הם סובבים ורוקדים סביב אורפיאו כדי
להטיל מורא בלבו.

מחול - מאסטוזו

אורפיאו אנא! חמלו עלי,
פוריות!

מקהלה לא!

אורפיאו רפאים!

מקהלה לא!

אורפיאו צללים נוראיים...

Ballo - Maestoso

CORO Chi mai dell'Erebo
Fra le caligini,
Sull'orme d'Ercole
E di Piritoo conduce il pié?

Ballo - Presto

CORO Chi mai dell'Erebo
Fra le caligini,
Sull'orme d'Ercole
E di Piritoo conduce il pié?

D'orror l'ingombrino
Le fiere Eumenidi,
E lo spaventino
Gli urli di Cerbero,
Se un Dio non è.

Segue il ballo girando intorno ad
Orfeo per spaventarlo

Ballo– Maestoso

ORFEO Deh! placatevi con me
Furie!

CORO No!

ORFEO Larve!

CORO No!

ORFEO Ombre sdegnose...

מקהלה לא!

אורפיאו חוסו לפחות
על יגוני הנורא!

מקהלה לא! לא! לא!

מקהלה

מקהלה עלם אומלל!
מה תבקש, מה תאבה?
אין שוכן כאן דבר
מלבד דמעות ואנחות
בחבל ארץ זה, מוכה היגון, הנורא.
מה תאבה, עלם אומלל? מה?

אריה

אורפיאו אלפי מדווים, כמותכם,
צללים מעונים, נושא אני.
שאוֹלִי רובץ בקרבי,
במשכנות לבבי אחוש בו.

מקהלה

מקהלה הא, מה הוא הרגש
הבלתי מוכר והענוג
הממתן במתיקותו
את זעמנו חסר המנוח?

אריה

אורפיאו עריצים פחות הייתם
לבכיי, לקינותיי,
לו חשתם, ולו לרגע קט,
את ייסורי האהבה.

Coro

CORO Ah quale incognito
Affetto flebile,
Dolce a sospendere
Vien l'implacabile nostro furor?!
Le porte stridano
Su' neri cardini
E il passo lascino
Sicuro e libero
Al vincitor.

Le Furie e gli Spettri cominciano a ritirarsi, e dileguandosi per entro le scene, ripetono l'ultima strofa del coro; il quale, continuando sempre, frattanto che si allontanano, finisce in un confuso mormorio. Sparite le Furie, sgombrati i Mostri, Orfeo s'avanza nell'inferno.

Danza delle furie (Versione di Parigi,1774)

Scena Seconda
Deliziosa per i boschetti che vi verdeggiano,
i fiori che rivestono i prati,
i ritiri ombrosi che vi si scoprono,
i fiumi ed i ruscelli che la bagnano.

Danza degli spiriti beati
(Versione di Parigi,1774)

Orfeo ed indi coro di Eroi ed Eroine,
poi Euridice.

מקהלה

מקהלה הא, מה הוא הרגש
הבלתי מוכר והענוג
הממתן במתיקותו
את זעמנו חסר המנוח?
יחרקו השערים
על ציריהם השחורים
ויוּתָר מעבר
בטוח וחפשי
למנצח.

הפוריות והיצירים נסוגים
ובהתפזרם לעבר ירכתי הבמה
הם חוזרים ומשמיעים את
הבית האחרון של המקהלה,
עד להיעלמם המוחלט.
אזי אורפיאו מתקדם בדרכו
לעבר מחוזות השאול.

מחול הפוריות (גרסת פריס, 1774)

תמונה שנייה
חבל ארץ משובב נפש ובו חורשה ירוקה
ונאות דשא זרועי פרחים, סוכות מוצלות
ונהרות ופלגים השוטפים מעדנות.

מחול הרוחות הטובות
(גרסת פריס, 1774)

אורפיאו, לאחר מכן מקהלה של גיבורים
וגבורות חייל, ולבסוף אאורידיצ'ה.

Arioso

ORFEO Che puro ciel!
che chiaro sol!
Che nuova serena luce è questa mai!
Che dolce,
lusinghiera armonia formano insieme
Il cantar degli augelli,
Il correr de' ruscelli,
Dell'aure il sussurrar!
Questo è il soggiorno
De' fortunati Eroi.
Qui tutto spira un tranquillo contento
Ma non per me.
Se l'idol mio non trovo,
Sperar nol posso.
I suoi soavi accenti,
Gli amorosi suoi sguardi, il suo bel riso,
Sono il mio solo, il mio diletto Eliso.
Ma in qual parte sarà?
(Guardando per la scena)
Chiedesi a questo
Che mi viene a incontrar, stuolo felice.
(Inoltrandosi verso il Coro)
Euridice dov'è?

CORO Giunge Euridice!

Coro

CORO Vieni a' regni del riposo,
Grande eroe, tenero sposo
Raro esempio in ogni età.
Euridice Amor ti rende;
Già risorge, già riprende
La primiera sua beltà.

אריוזו

אורפיאו מה צח הרקיע!
מה בהירה השמש!
מה רענן ורוגע האור!
מה ערבה ומתוקה
ההרמוניה המופקת יחדיו
מרינון הציפורים,
פכפוך הפלגים,
משב הרוח העדין!
כאן שוכנים לבטח
גיבורי החייל המבורכים.
כאן הכול אומר שלווה וקורת רוח,
אך לא עבורי.
אם לא אמצא את אלופת לבי,
אין תקווה בעבורי.
מצלול קולה רב הקסם,
מבטה העורג, חיוכה הענוג,
עבורי גן העדן המה.
אך אַיֵּה?
(מביט סביב)
הבה אשאל את הקהל שבע הנחת
העושה דרכו לפוגשני.
(מתקדם אל עבר המקהלה)
היכן אאורידיצ'ה?

מקהלה קרבה ובאה אאורידיצ'ה!

מקהלה

מקהלה בוא אלַי מחוזות האושר,
גיבור חייל, בעל עדין,
מופת יקר מציאות, אחד בדורו!
אמור משיב לחיקך את אאורידיצ'ה,
אל החיים שבה היא,
ביפי עלומיה מתהדרת בשנית.

Ballo degli Eroi - Andante

Recitativo

ORFEO Anime avventurose,
Ah! tollerate
In pace le impazienze mie!
Se foste amanti,
Conoscereste a prova
Quel focoso desio
Che mi tormenta,
Che per tutto è con me.

Nemmeno in questo placido albergo
Esser poss'io felice,
Se non trovo il mio ben.

CORO Viene Euridice

Coro

CORO (a Euridice)
Torna, o bella, al tuo consorte.
Che non vuol che più diviso
Sia da te, pietoso il ciel.
Non lagnarti di tua sorte,
Ché può dirsi un altro Eliso
Uno sposo sì fedel.

Da un coro di Eroine vien condotta Euridice vicino ad Orfeo, il quale, senza guardarla e con un atto di somma premura, la prende per mano e la conduce subito via. Seguita poi il ballo degli Eroi ed Eroine, e si ripiglia il canto del Coro, supposto continuarsi sino a tanto che Orfeo ed Euridice siano affatto fuori degli Elisi.

מחול - אנדנטה

רצ'יטטיב

אורפיאו רוחות רבות חסד,
אנא, הבינו לקוצר רוחי!
לו אוהבים הייתם,
הן ידעתם אל נכון
את אש התשוקה
המכלה אותי
ואינה מרפה.

אף בנווה שלום זה
לא אוכל להיות מאושר
עד אשר אמצא את זו שאהבה נפשי.

מקהלה הנה אאורידיצ'ה!

מקהלה

מקהלה (אל אאורידיצ'ה)
שובי, נאווה, אל אישך,
שכן רצון שמיים רחומים הוא,
שלעולם לא תופרדו עוד.
אל לך לבַכּות את גורלך,
כי נווה שמיים ייקרא
לבעל כה מסור.

אאורידיצ'ה מובלת בידי מקהלת נשות חייל לעבר אורפיאו. הוא נמנע מלהביט בה ובתנועה נמהרת אוחז בידה ומובילה במהירות אל מחוץ לבמה. גיבורי החייל ונשות החייל פוצחים במחול, ולאחר מכן חוזרת המקהלה על שירתה, עד אשר עוזבים אורפיאו ואאורידיצ'ה את שדות אליזיום.

ATTO TERZO
Oscura spelonca che forma un tortuoso laberinto ingombrato di sassi, staccati dalle rupi, che sono tutti coperti di sterpi e di piante selvagge.

Scena Prima
Orfeo ed Euridice

Recitativo

ORFEO (ad Euridice, che conduce per mano sempre senza guardarla)
Vieni, segui i miei passi,
Unico amato oggetto
Del fedele amor mio!

EURIDICE Sei tu?! M'inganno?
Sogno? Veglio? Deliro?

ORFEO Amata sposa,
Orfeo son io, e vivo ancor!
Ti venni fin negli Elisi a ricercar.
Fra poco il nostro cielo,
Il nostro sole, il mondo
Di bel nuovo vedrai!

EURIDICE Tu Vivi? Io vivo?
Come? Ma con qual arte? Ma per qual via?

ORFEO Saprai tutto da me;
Per ora non chieder più!
Meco t'affretta,
E il vano importuno timor dall'alma sgombra!
Ombra tu più non sei,
Io non son ombra.

מערכה שלישית
מערה אפלה, היוצרת מבוך נפתל,
חסום על ידי סלעים כבדים וצוקים.
הכל מכוסה בצמחיית פרא.

תמונה ראשונה
אורפיאו ואאורידיצ'ה

רצ'יטטיב

אורפיאו (לאאורידיצ'ה, המובלת על ידו, בלא שיביט בה)
חושי, בואי בעקבותיי,
המושא היחיד
של אהבת לבי הנאמן!

אאורידיצ'ה אתה זה? ההוּלכתי שולל?
חולמת אני? ערה? הוזה אני?

אורפיאו רעיה אהובה,
אורפיאו אני, וחי עודני!
עד קצווי אליזיום באתי בעקבותייך לתוּרך.
את הרקיע, את החמה,
את עולמנו שלנו, תוכלי לראות בשנית
עוד מעט קט.

אאורידיצ'ה החי אתה? חיה הנני?
כיצד? מהו הנס? האופן?

אורפיאו הכול אספר לך,
אך חדלי לשאול כעת!
חושי עמי,
ואת פחד השווא עקרי מנשמתך!
צל אינך עוד,
וכך גם אני.

Qual era un dì?
Vedi, che forse è spento
Il roseo mio volto?
Odi, che forse s'oscurò
Quel che amasti,
E soave chiamasti,
Splendor de' sguardi miei?

ORFEO (Più che l'ascolto,
Meno resisto. Orfeo coraggio.)
Andiamo, mia diletta Euridice!
Or non è tempo di queste tenerezze,
Ogni dimora è fatale per noi.

EURIDICE Ma... un sguardo solo...

ORFEO È sventura il mirarti.

EURIDICE Ah infido!
E queste son l'accoglienze tue!
Mi nieghi un sguardo,
Quando dal caro amante
E dal tenero sposo
Aspettarmi io dovea
Gli amplessi e i baci!

ORFEO (Che barbaro martir!)
Ma vieni e taci.
(sentendola vicina, prende la sua mano
e vuol condurla)

EURIDICE (ritira la mano con sdegno)
Ch'io taccia! e questo ancora
Mi restava a soffrir?
Dunque hai perduta
La memoria, l'amore,
La costanza, la fede?

אאורידיצ'ה מה שומעות אוזניי? האמת היא?
אלים רחומים,
אושר רב נפל בחלקי!
אם כן, בזרועות אהובי,
ברשתות המתוקות מדבש
של אלֵי האהבה והאירוסין
אחיה חיים חדשים!

אורפיאו כן, תקוות לבי!
אך את שהותנו נקצר נא,
ונשוב לדרכנו.
אכזרית הייתה כף הגורל עמי לפנים,
ואינני מאמין עדיין כי שלי את.
אף בי עצמי קטנה האמונה.

אאורידיצ'ה ועם זאת,
ביטוי מתוק לאהבתך:
ברגע הראשון שמצאתני שוב,
כל מבוקשי לחזות בך,
ואתה רוגז, אורפיאו.

אורפיאו הא, אין זה נכון, אך...
דעי כי...הסכיתי...
(הו צו אכזר!)
אאורידיצ'ה יפתי,
החישי פעמייך!

אאורידיצ'ה אך מה טורד מנוחתך
בזה הרגע המאושר?

אורפיאו (מה אומֶר? הן חזיתי כל זאת!
זהו רגע הסכנה!)

אאורידיצ'ה ולא תחבקני?! אינך פוצה פה?!
הבט בי לפחות.
(מושכת בידו כדי שיביט בה)
אמור, היפה עודני

EURIDICE Che ascolto! e sarà ver?
Pietosi numi,
Qual contento è mai questo!
Io dunque, in braccio all'idol mio,
Fra' più soavi lacci
D'Amore e d'Imeneo,
Nuova vita vivrò!

ORFEO Sì, mia speranza!
Ma tronchiam le dimore,
Ma seguiamo il cammin.
Tanto è crudele la fortuna con me,
Che appena io credo di possederti;
Appena so dar fede a me stesso.

EURIDICE E un dolce sfogo
Del tenero amor mio,
Nel primo istante che tu ritrovi me,
Ch'io te riveggo,
T'annoia, Orfeo!

ORFEO Ah! non è ver, ma...
Sappi... senti...
(Oh legge crudel!)
Bella Euridice,
Inoltra i passi tuoi!

EURIDICE Che mai t'affanna
In sì lieto momento?

ORFEO (Che dirò? Lo preveddi;
Ecco il cimento).

EURIDICE Non m'abbracci?! non parli?!
Guardami almen.
(tirandolo perché la guardi)
Dimmi, son bella ancora

כשם שהייתי?
ראה, שמא כמש
הוורד בלחיי?
הסכת, האם הועם
זה אשר אהבת
וכינית מתוק מדבש,
אותו אור במבטי?

אורפיאו (עם כל מילה
פוחתת התנגדותי. אורפיאו, אומץ!)
נלכה, יקירתי אאורידיצ'ה!
אין זו העת לדברי אהבים אלה
וכל השתהות גורלית בעבורנו.

אאורידיצ'ה אך...מבט אחד...

אורפיאו ביש מזל יהא להביט בך.

אאורידיצ'ה הא, בוגד!
הזו היא קבלת פניך!
את מבטך אתה מונע,
בעוד שמאהוב יקר
ומבעל רחום
ראויה הייתי
לחיבוקים ולנשיקות פה.

אורפיאו (עינוי אכזר!)
חושי נא והחשי!
(הוא חש בקרבתה, לוקח את ידה ומנסה להובילה קדימה).

אאורידיצ'ה (מושכת ידה בכעס)
להחשות? אני? ורק זאת
נותר לי לסבלותיי.
האבדו לך, אם כן,
זיכרון, אהבה,
נאמנות ואמונה?

E a che svegliarmi dal mio dolce riposo,
Or che hai pur spente
Quelle a entrambi sì care d'Amore
E d'Imeneo pudiche faci!...
Rispondi, traditor!

ORFEO Ma vieni e taci!

Duetto

ORFEO Vieni, appaga il tuo consorte.

EURIDICE No, più cara è a me la morte,
Che di vivere con te.

ORFEO Ah crudel!

EURIDICE Lasciami in pace!

ORFEO No, mia vita, ombra seguace
Verrò sempre intorno a te.

EURIDICE Ma perché sei sì tiranno?

ORFEO Ben potrò morir d'affanno,
Ma giammai dirò perché.

EURIDICE, **ORFEO**
Grande, o Numi, è il dono vostro,
Lo conosco e grato/grata io sono!
Ma il dolor, che unite al dono,
È insoffribile per me.

Nel terminare il duetto ambedue, ciascuno dalla sua parte, si appoggiano ad un albero.

לשם מה העירוני ממנוחתי עדן,
אם כך כיבית
את אור לפידי הטוהר
המקודשים לאלי האהבה והאירוסין?
ענה, בוגד!

אורפיאו חושי נא, והחשי!

דואט

אורפיאו בואי נא, עשי כעצת אישך!

אאורידיצ'ה לא, אבכר את המוות
על פני חיים עמך!

אורפיאו הא, אכזרית!

אאורידיצ'ה הנח לי!

אורפיאו לא, חיי. כצל רודף
אבוא תמיד בעקבותייך!

אאורידיצ'ה אך מה קשיות לבב זו?

אורפיאו אוכל למות מצער
אך לעולם לא אומר מדוע.

אאורידיצ'ה, **אורפיאו**
גדולה תשורתכם, אלים!
מכיר/מכירה אני בה ומוקירהָ!
אך היגון הכרוך בה,
הוא כבד מנשוא עבורי!

בסיימם את הדואט,
כל אחד מהם נשען על עץ

Recitativo

EURIDICE Qual vita è questa mai,
Che a vivere incomincio!
E qual funesto, terribile segreto,
Orfeo m'asconde!...
Perché piange e s'affligge?
Ah non ancora troppo avvezza agli affanni,
Che soffrono i viventi,
A sì gran colpo manca la mia costanza,
Agli occhi miei si smarrisce la luce.
Oppresso in seno, mi diventa affannoso
Il respirar. Tremo... vacillo...
E sento fra l'angoscia e il terrore
Da un palpito crudel vibrarmi il core.

Aria

EURIDICE Che fiero momento!
Che barbara sorte,
Passar dalla morte
A tanto dolor!

Avvezza al contento
D'un placido oblio.
Fra queste tempeste
Si perde il mio cor.

Vacillo, tremo…

Recitativo

ORFEO (Ecco un nuovo tormento!)

EURIDICE Amato sposo,
M'abbandoni così?...
Mi struggo in pianto,

רצ'יטטיב

אאורידיצ'ה האלה החיים
שיהיו כעת מנת חלקי?
ומהו הסוד הרה הגורל, הנורא,
שמסתיר אורפיאו ממני?
למה יבכה וייעצב אל לבו?
הא, עדיין איני מורגלת
בסבלות אלה החיים.
תחת המהלומה הכבדה נאמנותי בוגדת בי,
משתי עיניי ניטל האור.
תעוקת נשימתי לכודה בחזי.
רעד אוחזני, ראשי סובב עלי
ואחוש כי בין ייאוש ומורא
הולם לבי בזעם עז.

אריה

אאורידיצ'ה מה נורא הרגע,
מה אכזר הגורל!
לעבור מן המוות
אלי צער כה רב!

הורגלתי בשלוות
השכחה הרוגעת.
בסערות הללו
אובד לבבי.

רעד אוחזני, ראשי סובב עלי...

רצ'יטטיב

אורפיאו (עינוי חדש הוא זה!)

אאורידיצ'ה אישי האהוב,
האם כך תנטשני?
הדמעות מכלות אותי,

Il duol m'opprime i sensi,
Non mi soccori?
Un'altra volta, o stele,
Dunque morir degg'io,
Senza un amplesso tuo,
Senza un addio?

ORFEO Più frenarmi non posso.
A poco a poco la ragion m'abbandona,
Oblio la legge,
Euridice, e me stesso; e...
(in atto di voltarsi e poi pentito)

EURIDICE Orfeo, consorte!
(si getta a sedere sopra un sasso)
Ah... mi sento... languir!

ORFEO No, sposa... ascolta...
(in atto di voltarsi a guardarla)
Se sapessi... (Ah! che fo?
Ma fino a quando in questo
Orrido inferno dovrò penar!)

EURIDICE Ben mio, ricordati… di… me!

ORFEO Che affanno!...
Oh come mi si lacera il cor!
Più non non resisto…
Smanio… fremo… deliro...
(si volta con impeto e la guarda)
Ah mio tesoro!...

EURIDICE Giusti Dèi, che m'avenne?
Lo manco... io moro…
(more)

הלא תנחמני?
הצער מערפל את חושיי,
הלא תחוש לעזרני?
פעם נוספת, שמיים,
אמות אם כך,
ללא חיבוקך האוהב,
ללא דברי פרידה?

אורפיאו לא אוכל להתאפק עוד,
אט, אט בינתי מסתתרת,
הצו נשתכח,
אאורידיצ'ה, ואת עצמי לא אדע! ו...
(הוא עומד להסתובב אך משנה את דעתו)

אאורידיצ'ה אורפיאו, אישי!
(היא קורסת על אדמת האבן).
הא...חולשה...אוחזת בי.

אורפיאו לא, רעייתי... הסכיתי...
(עומד להסתובב ולהביט בה).
לו ידעת...(הא, מה אני עושה?
עד מתי אתייסר בשאול הנורא הזה?)

אאורידיצ'ה יקירי, זכור... אותי!

אורפיאו מה רב העינוי!
לבי נקרע בחזי!
לא אוכל עוד...
שיגעון...רעד...הוזה אני...
(הוא מסתובב בפזיזות ומביט בה)
הא! אוצרי!

אאורידיצ'ה אֵלַי הצדק! מה מתרחש?
אני גוועת, אני מתה.
(היא מתה)

ORFEO Ahimè! dove trascorsi!
Ove mi spinse un delirio d'amor?
(le s'accosta con fretta)
Sposa! Euridice!...
(la scuote)
Euridice! Consorte!
Ah più non vive,
La chiamo in van,
Misero me,
La perdo, e di nuovo, e per sempre!
Oh legge! oh morte!
Oh ricordo crudel!
Non ho soccorso,
Non m'avanza consiglio.
Io veggo solo
(ah fiera vista!)
Il luttuoso aspetto dell'orrido mio stato;
Saziati sorte rea!
Son disperato!

Aria

ORFEO Che farò senza Euridice?
Dove andrò senza il mio ben?
Euridice! Euridice!
Oh Dio! Rispondi!
lo son pure il tuo fedel!
Euridice! Euridice!
Ah! non m'avanza
Più soccorso, più speranza,
Né dal mondo, né dal ciel!

Recitativo

ORFEO Ah, finisca e per sempre
Con la vita il dolor!
Del nero Averno già sono insù la via!

אורפיאו אבוי! אנה באתי?
לאן הדירתני קדחת האהבה?
(הוא ממהר אליה)
רעייתי! אאורידיצ'ה!
(הוא מנסה לעורר אותה)
אאורידיצ'ה! אשת חיקי!
הא, אינה חיה,
לשווא אקרא בשמה!
אומלל שכמותי,
אבדה לי, ובשנית, ולעולם ועד!
הא, צו נורא! הו, מוות!
הו, זיכרון אכזר!
אין מושיע,
נסתתרה בינתי!
(אבוי, מראה הרה גורל!)
הנני ניצב בדד אל מול
החיזיון האכזרי של מצבי הנורא!
שמח לאידי, גורל מרושע!
מוכה ייאוש הנני!

אריה

אורפיאו מה אעשה בלא אאורידיצ'ה?
לאן אלך בלי אוצרי?
אאורידיצ'ה! אאורידיצ'ה!
אבוי! ענני!
עודני נאמן לך!
אאורידיצ'ה! אאורידיצ'ה!
הא, לשווא אקווה
לישועה, לתקווה,
בשמיים או על פני הארץ!

רצ'יטטיב

אורפיאו הא, יסיים נא האבל
לעולם את חיי!
אֶל השאול השחור כבר מועדות פניי!

Lungo cammino non è
Quel, che divide il mio bene da me.
Sì, aspetta, o cara ombra dell'idol mio!
Aspetta, aspetta!
No, questa volta senza lo sposo tuo
Non varcherai l'onde lente di Lete.
(vuol ferirsi)

Scena Seconda
Amore, Orfeo, poi Euridice

Recitativo

AMORE (lo disarma)
Orfeo! che fai?!

ORFEO E chi sei tu,
Che trattenere ardisci
Le dovute a miei casi
Ultime furie mie?

AMORE Questo furore calma,
Deponi e riconosci Amore.

ORFEO Ah! sei tu? Ti ravviso!
Il duol finora tutti i sensi m'oppresse.
A che venisti in sì fiero momento?
Che vuoi da me?

AMORE Farti felice!
Assai per gloria mia soffristi, Orfeo.
Ti rendo Euridice
Il tuo ben.
Di tua costanza maggior
Prova non chiedo.
Ecco: risorge a riunirsi con te.

אינה ארוכה הדרך
המפרידה ביני לבין זו שאהבה נפשי.
כן, המתן, צל יקיר של מחמלתי!
המתן, המתן!
לא, בפעם זו לא תחצה לבדך
את מימיו היגעים של נהר הלתה.
(עומד להרוג עצמו)

תמונה שנייה
אמור ואורפיאו

רצ'יטטיב

אמור (פורק את אורפיאו מנשקו)
אורפיאו, מה אתה עושה?

אורפיאו ומי הנך
אשר תעז לעכב
את זעמי הנורא, האחרון,
המוצדק בסבלותיי?

אמור את זעמך השְקֵט,
הנח את נשקך וראה את אל האהבה!

אורפיאו האתה זה? היטב אכירך!
האבל כבר ערפל את כל חושיי.
לשם מה באת ברגע ארור זה?
מה תבקש ממני?

אמור באושרך ארצה!
די סבלת בעבור תהילתי, אורפיאו,
את אאורידיצ'ה שאהבה נפשך
אני משיב לחיקך.
אין הוכחה ניצחת יותר
לנאמנות לבך הגדולה.
הנה היא: היא קמה ושבה אליך.

(si alza Euridice, come svegliandosi
da un profondo sonno)

ORFEO Che veggo!
Oh Numi! Sposa!
(corre ad abbracciare Euridice)

EURIDICE Consorte!

ORFEO E pur t'abbraccio?

EURIDICE E pure al sen ti stringo!

ORFEO (ad Amore)
Ah! quale riconoscenza mia...

AMORE Basta; venite avventurosi amanti,
Usciamo al mondo, ritornate a godere!

ORFEO Oh fausto giorno!
Oh, amor pietoso!

EURIDICE Oh lieto, fortunato momento!

AMORE Compensa mille pene
un mio contento!

Scena Terza ed ultima
Magnifico Tempio dedicato ad Amore.
Amore, Orfeo ed Euridice, preceduti da
numeroso drappello di Pastori ed Pastorelle,
che vengono a festeggiare il ritorno
d'Euridice e cominciano un allegro ballo,
che s'interrompe da Orfeo, che intuona il
seguente coro.

(אאורידיצ'ה קמה, כמקיצה משינה עמוקה)

אורפיאו מה רואות עיני!
הו, אלים! רעייתי!
(הוא רץ לחבק את אאורידיצ'ה)

אאורידיצ'ה אישי!

אורפיאו אחבקך ולא אאמין!

אאורידיצ'ה אצמידך אל לבי!

אורפיאו (לאמור)
מה רבו תודותיי לך...

אמור די בכך! בואו, אוהבים רבי חסד,
נצא אל העולם ונשוב לשמוח בו!

אורפיאו הו, יום רב אושר!
הו, אמור חנון!

אאורידיצ'ה הו, רגע שמח ומבורך!

אמור מזור לאלפי מכאובים
יביאו מעשיי!

תמונה שלישית

מקדש מפואר לאל האהבה. אמור, אורפיאו ואאורידיצ'ה ולפניהם קהל גדול של רועים ורועות, אשר באו לחוג את שיבתה של אאורידיצ'ה. הם פוצחים במחול ערני. אורפיאו מפסיקו ושר.

Maestoso
Ballo: Grazioso - Allegro - Andante - Allegro

ORFEO Trionfi Amore,
E il mondo intero
Serva all impero
Della beltà.

Di sua catena
Talvolta amara
Mai fu più cara
La libertà!

AMORE Talor dispera,
Talvolta affanna
D'una tiranna,
La crudeltà.

Ma poi la pena
Oblia l'amante
Nel dolce istante
Della pietà.

CORO Trionfi Amore!
E il mondo intiero
Serva all'impero
Della beltà.

EURIDICE La gelosia strugge e divora,
Ma poi ristora la fedeltà.
E quel sospetto che il cor tormenta,
Alfin diventa felicità.

CORO Trionfi Amore,
E il mondo intero
Serva all'impero
Della beltà.

מאסטוזו
מחול: גרציוזו - אלגרו - אנדנטה - אלגרו

מקהלה ואורפיאו ניצח אל האהבה!
והעולם כולו
מרכין ראשו
בפני ממלכת היופי!

מרות לעתים
הן שלשלאותיה
אולם מתוקה מדבש
היא חירותה!

אמור פעם ייאוש,
לעתים סבל
תביא אכזריותו
של העריץ!

אולם את הכאב
שוכח האוהב
ברגע המתוק
של מידת הרחמים!

מקהלה ניצח אל האהבה!
והעולם כולו
מרכין ראשו
לפני ממלכת היופי!

אאורידיצ'ה הקנאה טורפת ובולעת,
אך האמונה משיבה חיים.
ואותו חשד מענה הלב
סופו עונג.

מקהלה ניצח אל האהבה!
והעולם כולו
מרכין ראשו
לפני ממלכת היופי!

Orpheo ed Euridice

SEASON 29 2012 2013

Avner Biron conductor
Kai Wessel
countertenor (Germany) Orpheo
Rachel Nicholls
soprano (United Kingdom) Euridice
Ye'ela Avital soprano (Israel) Amor
The Moran Singers Ensemble
Music Director: **Naomi Faran**

Christoph Willibald von Gluck
(1714-1778)
Orfeo ed Euridice
Opera in three acts
(the Vienna 1762 version)
Libretto by **Ranieri de' Calzabigi**

Rehovot / Wix Auditorium Weizmann Institute
Monday, January 28 2013 at 20:30

Jerusalem / Henry Crown Hall
Tuesday, January 29 2013 at 20:00

Tel Aviv / Tel Aviv Museum of Art
Friday, February 1 2013 at 13:00
Saturday, February 2 2013 at 20:00
Sunday, February 3 2013 at 20:30

Karmiel / Performing Arts Center
Tuesday, February 5 2013 at 20:30

Program Notes: Benny Hendel **Design:** Hagit Maimon

The Israel Camerata Jerusalem

Music Director and Founder: **Avner Biron**
Composer in Residence: **Josef Bardanashvili**

The musicians

*principal player **assistent principal

1st Violin
Arnold Kobiliansky*
Natalie Sher*
Carmela Leiman**
Michael Boyaner
Pavel Galaganov
Sophia Kirsanova
Roman Yusupov

2nd Violin
Étienne Meneri*
Eduard Reznik**
Michael Kontsevich
Zina Levin
Keren Lipker

Viola
Michael Plaskov*
Doron Alperin
Boris Rimmer
Andrei Shapelnikov
Michael Yavker

Cello
Yefim Eisenstadt*
Marina Katz*
Zvi Orleansky*
Alexander Sinelnikov**

Bass
Dmitri Rozenzweig*
Genadi Litvin

Flute
Esti Rofé*

Oboe
Muki Zohar*
Ori Meiraz

Bassoon
Mauricio Paez*
Kristijonas Grigas

French Horn
Alon Reuven*
Adrian Aroyo Solis

Trumpet
Marat Gurevich

Guest concertmaster: Matan Dagan
Guest musicians: Dima Levitas, trumpet; Yacov Schondorf, Trombone; Karen Phenpimon Zehavi, timpani; Gittit Boasson, harp; Iris Globerson Hirsch, harpsichord

Board of Directors and Members of Association

*Member of the board

Prof. Ruth Arnon*, Chairman
Jacob Aizner*
Dr. Hanan Alon
Shimshon Arad
Prof. Avi Ben Basat
Robert Drake
Izaak Elron*
Eli Eyal
Prof. Menachem Fisch*
Prof. Benny Geiger*
Yair Green*
Prof. Moshe Hadani*
Prof. Uri Karshon
Nissim Levy
Baruch Shalev*
Moshe Vidman*
Sara Zelkind

Administration

General Manager: Ben–Zion Shira
Administrative Manager: Michael Kontsevich
Producer and Librarian: Abigail Sandler
Marketing Manager: Ittai Shickman
Sales: Dagan Feder
Secretary: Claire Yinon
Stage Manager: Valery Aksyonov
Legal Advisor: Adv. Ami Folman
Accountant: Sarit Yitshaki

Office: 13 HaHagana St. (HaGiv'a HaTsarfatit) Jerusalem | Tel: +972-2-5020503 Fax: +972-2-5020504
Internet: www.jcamerata.com | Email: info@jcamerata.com

The Orchestra is supported by: The Ministry of Culture and Sport | The Municipality of Jerusalem
The Marc Rich Foundation | and by the generous support of various donors.

Find us on Facebook

משרד התרבות והספורט

שנה לחיות בירושלים www.jerusalem.muni.il
מינהל תרבות, חברה ופנאי - אגף תרבות ואמנויות

the marc rich foundation
for education, culture and welfare
lucerne, switzerland

SEASON 29 2012 2013

THE ISRAEL CAMERATA JERUSALEM

MUSIC DIRECTOR: AVNER BIRON

ORPHEO ED EURIDICE